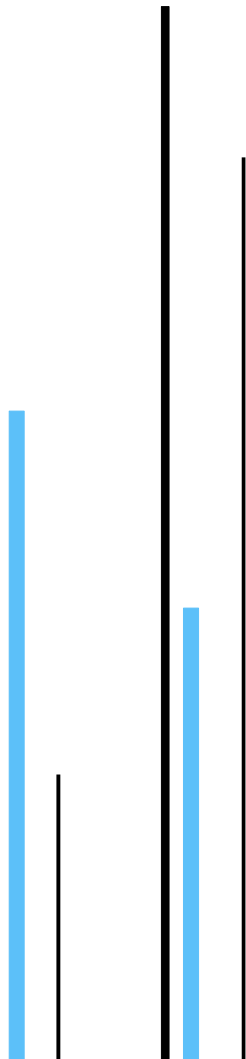

Funcatiegroepen in de detailhandel non-food

statistieken en prognoses

Funcatiegroepen in de detailhandel non-food

statistieken en prognoses

Uitgevoerd in opdracht van Koninklijke INretail

23 december 2020 | r2020-0078JK - DTH-NF | 20216 - OEA

ABF Research | Verwersdijk 8 | 2611 NH | Delft | 015 - 27 99 300

Copyright ABF Research 2020

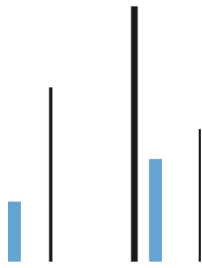
De informatie in dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. ABF Research aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten, onnauwkeurigheden of onvolledigheden. Het gebruik van (onderdelen van) dit rapport is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Detailhandel non-food	3
2.1	Arbeidsmarktprognoses.....	3
2.2	Persoonskenmerken	6
2.3	Baankenmerken.....	7
3	Functiegroepen.....	11
3.1	EBB-data	11
3.2	Arbeidsmarktprognoses.....	12
3.3	Functiegroepen naar brancheclusters	14
3.4	Functiegroepen naar persoonskenmerken	16
3.5	Functiegroepen naar baankenmerken.....	17
	Bijlage	19

1

Inleiding

Vanuit Retail Insiders bestaat behoefte aan informatie over de arbeidsmarkt voor functies binnen de detailhandel non-food. De detailhandel non-food wordt afgebakend door acht brancheclusters. Deze brancheclusters zijn opgebouwd uit verschillende branches, welke op hun beurt weer kunnen worden onderverdeeld aan de hand van SBI-codes. Tabel 1 geeft een overzicht van de brancheclusters in detailhandel non-food. De onderverdeling van de sector detailhandel in subsectoren, brancheclusters en SBI-codes is te vinden in de bijlage. De branchecluster webwinkels heeft betrekking op de groep online-georiënteerde detailhandel bedrijven. Fysiek georiënteerde bedrijven die tevens een webshop hebben behoren niet tot deze groep.

Tabel 1: brancheclusters detailhandel non-food

brancheclusters
consumentenelektronica
educatie & vrije tijd
huis & tuin
kleding & sport
persoonlijke verzorging
woninginrichting
warenhuizen
webwinkels non-food

Informatie over het aantal werkzame personen binnen de detailhandel non-food als geheel is beschikbaar vanuit de registerdata van het CBS, inclusief diverse verdelingen naar persoonskenmerken zoals leeftijd en geslacht en inclusief diverse verdelingen naar baankenmerken zoals deeltijdfactor en type aanstelling. Deze statistieken worden in de vorm van een rapportage over de subsector op Retail Insiders beschikbaar gesteld. In de rapportage zijn tevens de prognoses opgenomen die ABF op het niveau van brancheclusters heeft opgesteld.

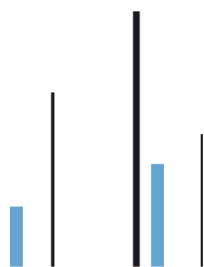
Informatie over functies of functiegroepen is niet voorhanden in de registerdata van het CBS, maar wel in de Enquête Beroepsbevolking (EBB). De EBB wordt algemeen gezien als de beste bron voor arbeidsmarktinformatie op het niveau van functies of functiegroepen. De EBB is een doorlopend panelonderzoek waarin jaarlijks zo'n 1,5% van het beroepsbevolking van Nederland wordt ondervraagd over hun positie op de arbeidsmarkt. Hierbij worden onder meer de SBI-code en het beroep van de respondent via meerdere vragen zo goed mogelijk in beeld gebracht. Binnen de SBI-codes van de detailhandel non-food komen in de EBB 112 functies voor. Hieruit zijn de acht meest voorkomende functiegroepen geselecteerd. De overige, kleinere functiegroepen zijn samengevoegd tot de functiegroep 'overige functies'. De functiegroepen zijn weergegeven in tabel 2, de samenvoeging is opgenomen in de bijlage.

Tabel 2: functiegroepen detailhandel non-food

functiegroep
laders, lossers en vakkenvullers
verkoopmedewerkers detailhandel
kassamedewerkers
winkeliers detailhandel
teamleiders en managers
vertegenwoordigers en inkopers
administratief medewerkers
meubelmakers, kleermakers en stoffeerdere
overige functies

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de positie van de detailhandel non-food in de detailhandel. In dit hoofdstuk worden tevens de subsectoren detailhandel food en non-food vergeleken op het gebied van persoons- en baankenmerken. In hoofdstuk 3 wordt nader ingezoomd op de functiegroepen binnen de detailhandel non-food.

2

Detailhandel non-food

2.1 Arbeidsmarktprognoses

De arbeidsmarktprognoses voor deze rapportage zijn opgesteld aan de hand van Hermes, het arbeidsmarktprognosemodel van ABF Research. Realisatiecijfers voor de periode 2012-2020 vormen de basis voor het prognosemodel. De looptijd van de prognoses betreft de periode 2021 tot en met 2030. Als peildatum moet telkens het begin van het jaar worden aangehouden. Dus wanneer resultaten voor 2020 worden gerapporteerd heeft dit betrekking op begin 2020. De COVID-19 crisis heeft voor de eerstkomende jaren een onzekere invloed op de arbeidsmarktontwikkelingen binnen de detailhandel. Ten behoeve van de arbeidsmarktprognoses is uitgegaan van een Corona-basisscenario dat wat betreft de economische ontwikkelingen aansluit bij de Macro Economische Verkenning 2021 (MEV 2021) die het Centraal Planbureau in het kader van Prinsjesdag 2020 heeft opgesteld. In dit scenario wordt uitgegaan van een negatieve economische groei in 2020 (-5%) gevolgd door het eerste economische herstel in 2021. In de Nederlandse arbeidsmarkt als totaal loopt de werkloosheid op. Wat betreft de verwachte demografische ontwikkeling wordt aangesloten bij de demografische varianten die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het kader van de Staat van de woningmarkt heeft laten doorrekenen.

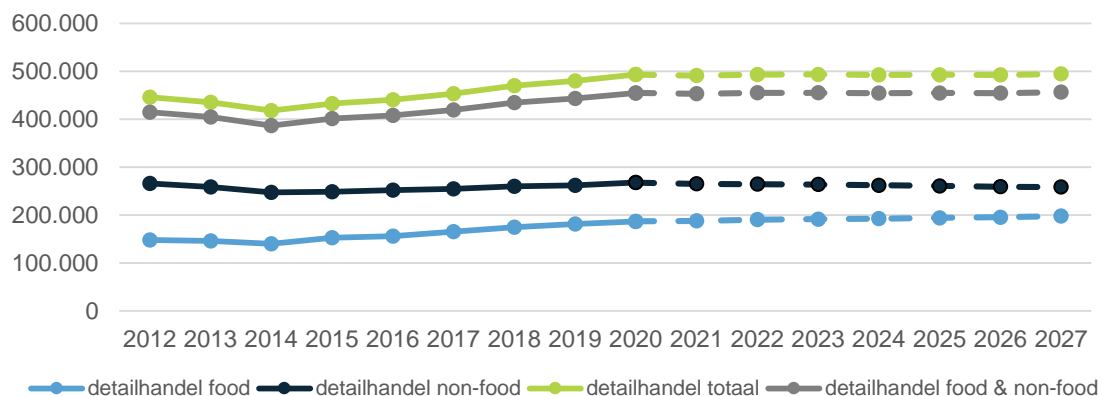
De prognoses voor het aantal werkenden worden in het Hermes-model bepaald door confrontatie van de verwachte arbeidsvraag en het verwachte personeelsaanbod. De arbeidsvraag is afhankelijk van de historische ontwikkeling, demografie, woningmarkt, inkomen, arbeidsproductiviteit en internetaandeel. Het personeelsaanbod is met name afhankelijk van de demografische ontwikkeling voor relevante bevolkingsklassen. Door confrontatie van arbeidsvraag en personeelsaanbod wordt op regionaal niveau het aantal werkenden bepaald, evenals hun persoonskenmerken en de instroom en uitstroom. De input voor het Hermes-model bestaat uit gedetailleerde statistieken uit de microbestanden van het CBS en prognoses van ondermeer ABF, CPB, Thuiswinkel.org en economisch onderzoek van ING.

Zoals wordt getoond in tabel 3 zijn begin 2020 in de detailhandel sector 492.860 fte werkzaam (1 fte komt overeen met 1 voltijd baan met een werkweek van 38 uur). Na een daling van 28.050 fte tussen 2012 en 2014 is het arbeidsvolume tussen 2014 en 2020 met 75.180 fte toegenomen. Dit komt neer op een groei van 18% in zeven jaar tijd. Voor de toekomst wordt voor de detailhandel sector verwacht dat het aantal fte redelijk gelijk zal blijven. Op basis van de prognoses wordt verwacht dat het arbeidsvolume in de jaren 2020-2022 licht dalen en zich vanaf herstelt 2022 om in 2025 op 492.610 fte uit te komen. De afname in arbeidsvolume ná 2020 wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, waarin de COVID-19-crisis een belangrijke rol speelt. In figuur 1 wordt het verloop van het aantal fte ten opzichte van het basisjaar 2012 voor de detailhandel en de detailhandel non-food subsector grafisch weergegeven.

Tabel 3: aantal fte in de dertien brancheclusters van de detailhandel sector, statistieken en prognoses

branchecluster	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Levensmiddelenzaken	118.640	117.500	111.880	123.900	126.230	134.150	143.370	148.850	153.290	154.350	156.660	157.870	158.920	160.500
Foodspeciaalzaken	27.920	26.560	25.880	26.280	27.110	27.780	27.840	28.310	28.840	28.800	28.780	28.550	28.400	28.350
Consumentenelektronica	17.610	17.610	15.410	15.420	14.600	14.330	13.730	13.370	13.520	13.080	13.060	12.810	12.540	12.320
Educatie & vrije tijd	22.970	21.400	19.890	19.360	19.460	19.440	19.090	19.020	18.650	18.380	18.120	17.630	17.100	16.560
Huis & tuin	50.830	48.350	45.780	45.360	44.900	43.260	42.900	42.410	44.850	44.440	43.880	43.750	43.370	43.020
Kleding & sport	84.010	79.620	76.970	75.700	74.400	73.740	73.650	73.150	71.900	70.080	70.570	70.240	69.520	69.010
Persoonlijke verzorging	31.610	31.400	30.590	30.560	31.210	33.630	34.490	35.010	35.850	35.630	35.580	35.320	35.020	34.830
Woninginrichting	33.530	31.460	29.110	30.100	31.500	33.390	35.460	35.880	37.110	37.260	37.200	37.070	36.730	36.550
Warenhuizen	12.310	12.100	12.010	11.960	12.000	9.650	10.420	10.470	10.220	9.870	9.960	9.890	9.790	9.720
Ambulante handel	15.810	15.390	14.890	15.470	15.920	16.230	16.500	16.670	17.540	17.380	17.680	17.890	17.990	18.140
Webwinkels food	1.530	1.780	1.870	2.210	2.660	3.070	3.680	4.270	4.690	4.790	4.860	4.950	5.060	5.150
Webwinkels non-food	13.330	16.530	17.200	20.140	23.740	26.900	29.840	32.340	35.660	36.190	36.180	37.060	37.830	38.620
Overige detailhandel	15.650	15.710	16.200	16.330	16.930	17.280	18.810	19.790	20.750	20.640	20.430	20.310	20.050	19.850
detailhandel non-food	266.190	258.460	246.960	248.590	251.810	254.340	259.600	261.630	267.760	264.940	264.560	263.770	261.910	260.620
detailhandel totaal	445.730	435.390	417.680	432.790	440.650	452.860	469.800	479.530	492.860	490.890	492.960	493.350	492.340	492.610

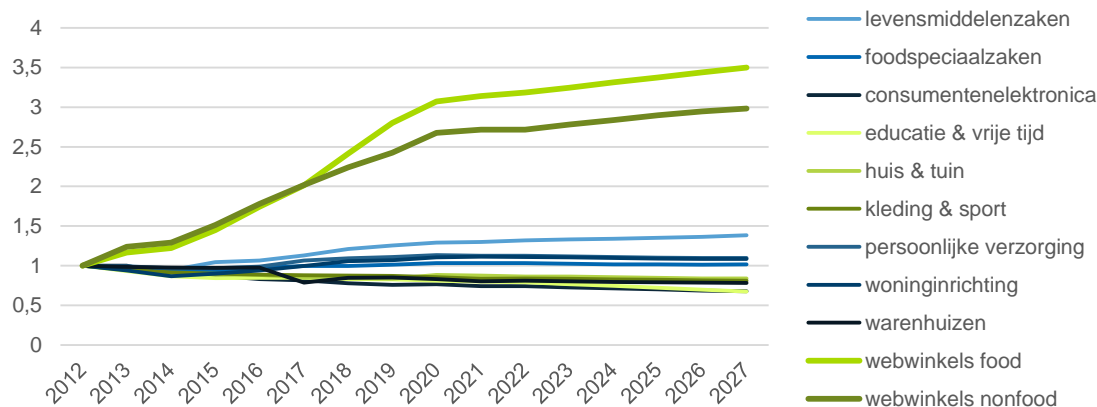
Figuur 1: aantal fte in de totale detailhandel sector en de subsectoren

Evenals de detailhandel sector als geheel bevond ook het arbeidsvolume in de detailhandel non-food zich in 2014 op een dieptepunt; tussen 2012 en 2014 is het aantal fte in de detailhandel non-food met 7% afgenomen naar een niveau van 246.960. Tussen 2014 en begin 2020 zit de detailhandel non-food echter in de lift en is het aantal fte met 8% gestegen naar een niveau van 267.760. Voor de komende jaren wordt voor de detailhandel non-food op basis van het Hermes-model een lichte daling verwacht, het arbeidsvolume komt in 2025 uit op 260.620.

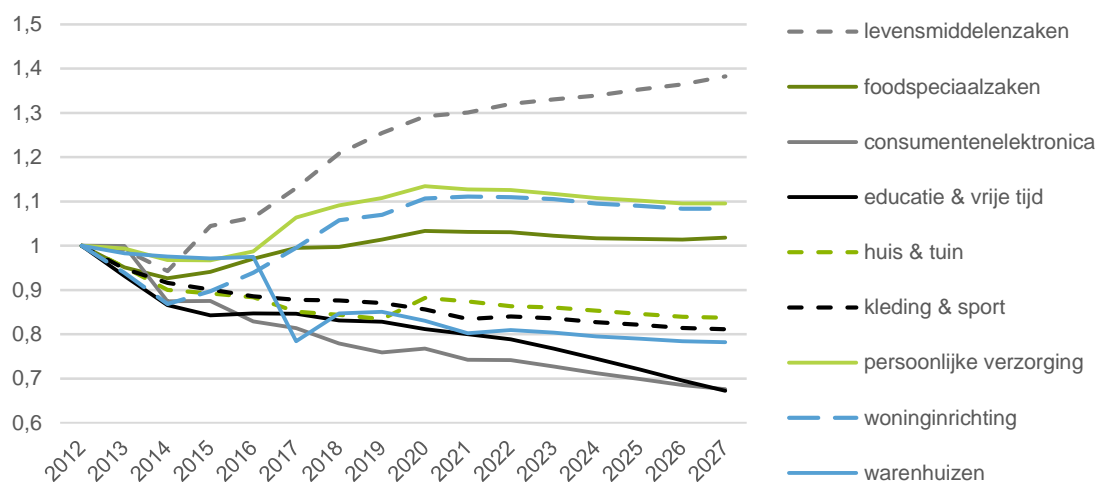
Figuur 2 toont de ontwikkeling van het arbeidsvolume voor brancheclusters die deel uitmaken van de subsectoren 'food' en 'non-food' ten opzichte van het basisjaar 2012. De brancheclusters 'webwinkels food' en 'webwinkels non-food' hebben een grote groei doorgemaakt in de periode 2012-2020. Voor de branchecluster 'webwinkels non-food' bedroeg de groei maar liefst 168%. Ook na 2020 wordt verwacht dat het arbeidsvolume in deze branchecluster verder zal toenemen.

Figuur 2: ontwikkeling arbeidsvolume per branchecluster ten opzichte van het basisjaar 2012

De sterke groei van de webwinkels domineren het beeld van de andere brancheclusters in het bovenstaande figuur. Om deze reden is figuur 3 toegespitst op de brancheclusters die een daling of beperktere groei laten zien. Voor de detailhandel non-food zijn grofweg twee groepen te onderscheiden. De eerste groep kende groei gedurende de periode 2014-2020. Van deze groep wordt verwacht dat het arbeidsvolume vanaf 2020 licht zal stabiliseren. Tot deze groep behoren bijvoorbeeld de brancheclusters 'woninginrichting' en 'persoonlijke verzorging', waarbij de branchecluster woninginrichting op de korte termijn nog een stijging in het arbeidsvolume laat zien. De tweede groep kende een daling van het arbeidsvolume gedurende de periode 2012-2020. Naar verwachting zal deze daling verder doorzetten. Tot deze groep horen de brancheclusters 'consumentenelektronica', 'educatie & vrije tijd' en 'kleding & sport'.

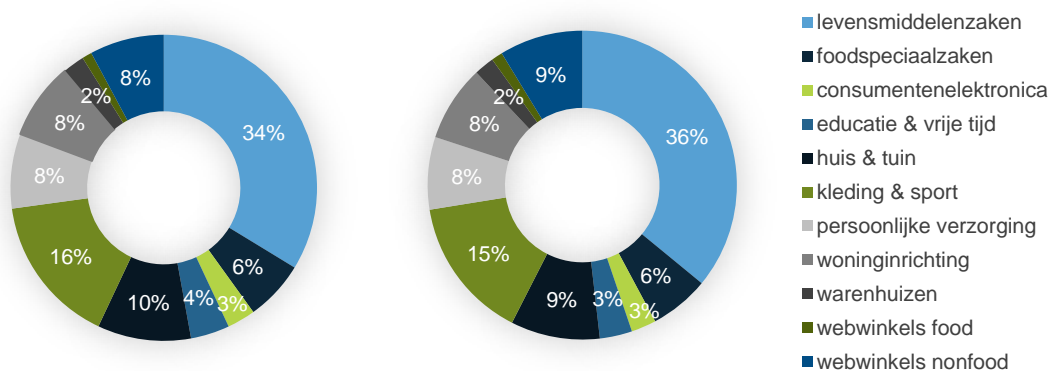
Figuur 3: ontwikkeling arbeidsvolume per branchecluster ten opzichte van het basisjaar 2012, toegespitst op branchesectoren met een groeifactor tussen de 0,6 en 1,4 ten opzichte van 2012

De bovenstaande figuren laten geïndexeerde cijfers zien. Deze figuren bieden een weergave van de groei, ze geven echter geen beeld van het arbeidsvolume ten opzichte van de andere brancheclusters. In figuur 4 wordt het aandeel van het arbeidsvolume per branchecluster weergegeven. Direct valt op dat, ondanks dat de webwinkels een grote groei hebben gekend, ze nog altijd maar een klein aandeel van het arbeidsvolume vertegenwoordigen. Voor de branchecluster 'webwinkels food' bedraagt dit aandeel 1% en voor de branchecluster 'webwinkels non-food' bedraagt dit aandeel 8%, beide in 2020.

Het arbeidsvolume-aandeel van de subsector food bedraagt in 2020 41%. Voor de subsector non-food is dit gelijk aan 59%. Naar verwachting stijgt het arbeidsvolume-aandeel van de subsector food in 2027 met twee procentpunten tot 43%. Dit heeft vooral te maken met de groei van het arbeidsvolume-aandeel in de branchecluster 'levensmiddelenzaken' welke eveneens twee procentpunten bedraagt. De groei van het aandeel van de subsector food gaat voornamelijk ten koste van de brancheclusters 'kleding & sport', 'huis & tuin' en 'educatie & vrije tijd' uit de subsector non-food. De daling binnen de subsector non-food wordt deels gecompenseerd door een procentpuntstijging van het arbeidsvolume-aandeel van de branchecluster 'webwinkels non-food'.

Figuur 4: verdeling fte in detailhandel subsectoren food en non-food over elf brancheclusters, 2020 (links) en 2027 (rechts)

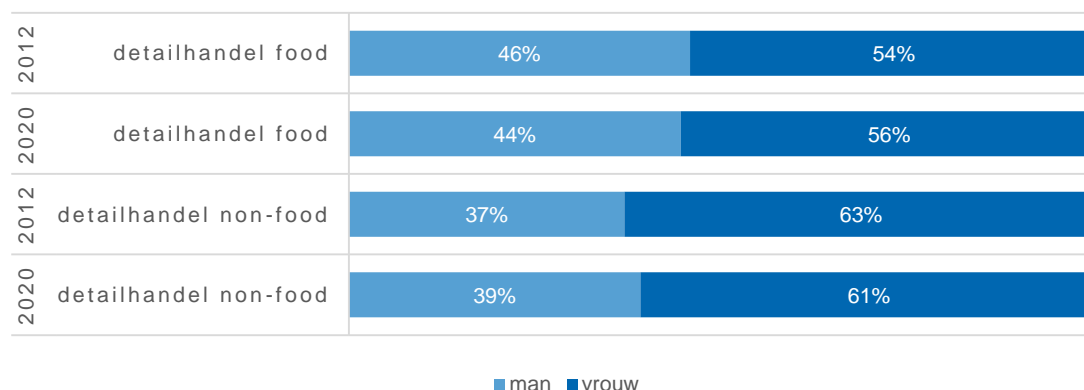

2.2 Persoonskenmerken

De subsectoren detailhandel food en detailhandel non-food omvatten samen bijna de gehele detailhandel. Dit wordt nog eens geïllustreerd in tabel 3 en figuur 1. Om deze reden heeft de rest van dit hoofdstuk betrekking op een vergelijking tussen de beide subsectoren. Een dergelijke vergelijking is informatiever dan een vergelijking met de sector detailhandel.

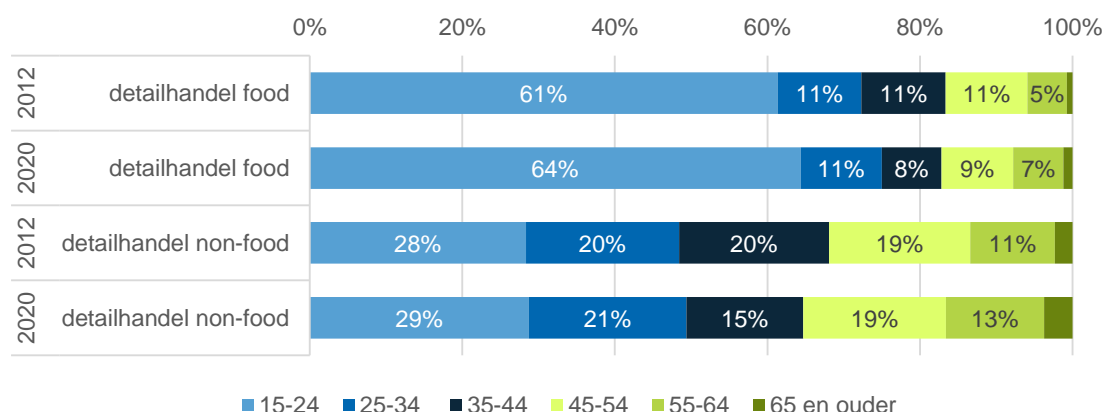
Figuur 5 geeft een overzicht van de verdeling van werkenden per subsector naar geslacht. In beide subsectoren is de meerderheid van het aantal werkenden vrouw. Het aandeel vrouwen binnen de subsector non-food is iets hoger dan dat binnen de subsector food, dit geldt voor 2012 en 2020.

Figuur 5: verdeling personen naar geslacht per detailhandel subsector in 2012 en 2020, CBS register data

Een weergave van de verdeling van leeftijdsgroepen naar subsector in 2012 en 2020 staat in figuur 6. Hier is te zien dat het aandeel 15-24-jarige personen werkzaam in de subsector detailhandel food meer dan dubbel zo groot is als het aandeel in detailhandel non-food. Voor de andere leeftijdsgroepen geldt het omgekeerde. Voor de detailhandel non-food is het aandeel 35-44-jarige in de periode 2012-2020 van 20% naar 15% gegaan. De aandelen met 45-plussers zijn daarentegen gegroeid.

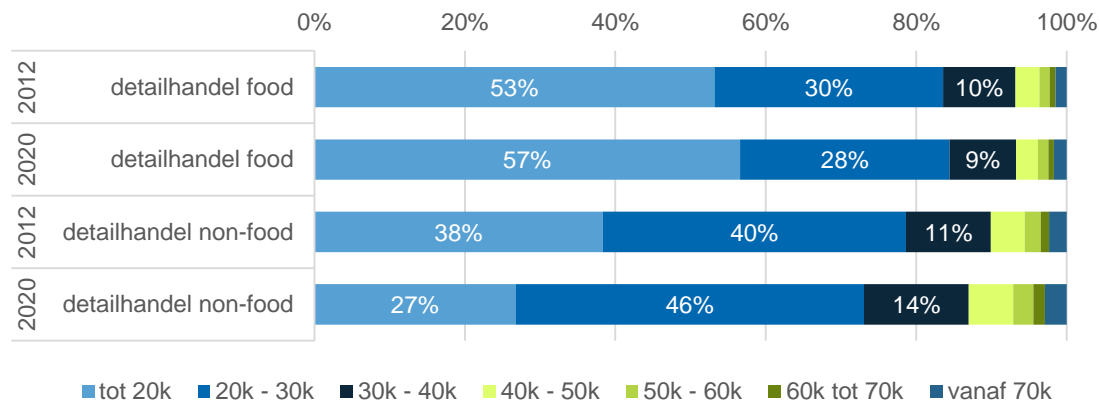
Figuur 6: verdeling personen naar leeftijdsgroepen per detailhandel subsector in 2012 en 2020, CBS register data

2.3 Baankenmerken

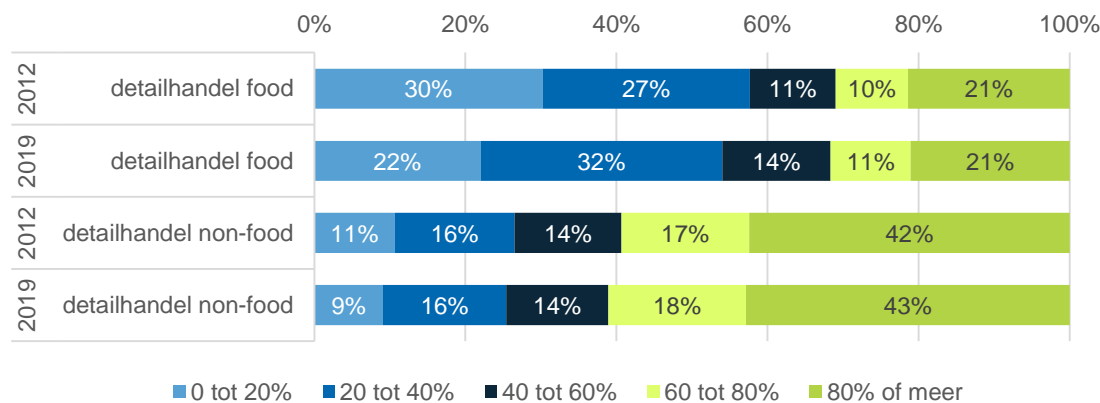
De verdeling van personen naar inkomen per subsector toont gelijkenis met de verdeling naar leeftijdsgroepen. In figuur 7 wordt het bruto inkomen omgerekend naar voltijdsbaan getoond. Het aandeel werkenden in de laagste inkomensklasse is voor de detailhandel food twee keer zo groot voor de detailhandel non-food. Voor de overige klassen geldt het omgekeerde beeld. Het aandeel werkenden wat minder dan 30k verdient is voor de detailhandel non-food gedaald gedurende de periode 2012-2020. Voor de detailhandel food is dit aandeel juist licht gestegen.

Figuur 7: verdeling personen naar bruto inkomen per voltijdsbaan per detailhandel subsector in 2012 en 2020, CBS register data

In figuur 8 is de verdeling van personen naar deeltijdsfactor per detailhandel subsector weergegeven. Zo is te zien dat het aandeel personen dat 40% werkt of minder¹ binnen de detailhandel food twee keer zo groot is als binnen de detailhandel non-food. Het aandeel personen dat 40 tot 60% werkt is voor beide subsectoren gelijk, terwijl het aandeel dat 60% of meer werkt voor de detailhandel non-food twee keer zo groot als voor de detailhandel food. Het beeld over de jaren is redelijk stabiel, wel valt op dat binnen de detailhandel non-food het aandeel personen dat minder dan 20% werkt in 2012 nog 30% bedroeg terwijl dit voor 2020 met acht procentpunt gedaald is naar 22%.

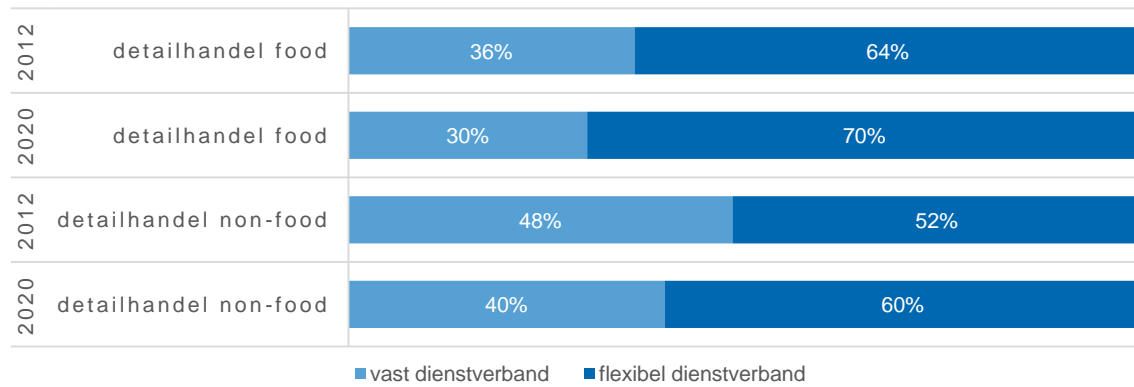
Figuur 8: verdeling personen naar deeltijdsfactor per detailhandel subsector in 2012 en 2020, CBS register data

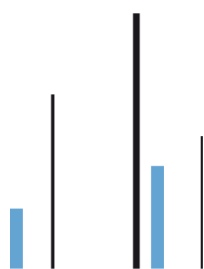
Figuur 9 laat zien dat binnen de detailhandel non-food een groter aandeel van de werkzame personen een vast contract heeft. Het beeld over de jaren is voor beide subsectoren hetzelfde: Het aandeel met flexibele contracten is voor de detailhandel food en non-food respectievelijk met zes en acht procentpunten gestegen gedurende de periode 2012-2020. Het contracttype 'flexibel' geldt voor personen met een stage- of oproepcontract met een duur van bepaalde en onbepaalde tijd en personen in loondienst met een contractduur van bepaalde tijd. Het contracttype 'vast' geldt voor directeuren, groot aandeelhouders en personen in loondienst met een vast contract.

¹ Aangenomen is dat een voltijdsbaan 38 uur omvat.

Figuur 9: verdeling personen naar contracttype per detailhandel subsector in 2012 en 2020, CBS register data

3

Funcatiegroepen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op functiegroepen binnen de detailhandel non-food. Volgens de acht meest recente jaargangen (2012-2019) van de Enquête Beroepsbevolking (EBB) komen binnen de detailhandel non-food 112 verschillende functiegroepen voor. Uit deze 112 functies zijn in overleg met Retail Insiders de acht meest-voorkomende functiegroepen geselecteerd. De overige, kleinere, functiegroepen zijn samengevoegd tot de functiegroep 'overige functies'. Om tot meer betrouwbare verdelingen te komen worden de gemiddelden van de acht meest recente jaargangen getoond, tenzij anders is aangegeven.

3.1 EBB-data

Per jaargang van de EBB komen ongeveer 9.000 respondenten voor die op basis van de afgeleide SBI-code werkzaam zijn binnen de detailhandel non-food, zie tabel 4 voor een indicatie van de aantallen. Ongewogen data leent zich niet om trends af te leiden, zeker niet bij kleine aantallen.

Tabel 4: indicatie ongewogen aantal personen per functiegroep binnen de detailhandel non-food, EBB 2012-2019

Op basis van een aantal persoonskenmerken zijn de EBB-waarnemingen met een ophoogfactor gewogen naar de bevolking van Nederland, zie tabel 5 voor het resultaat. Deze gewogen EBB-data geeft een indicatie van het aantal personen per functiegroep. Bij de weging wordt echter niet expliciet rekening gehouden met de functiegroep van de respondent. Dus ook met gewogen EBB-data op het niveau van functiegroepen zal met voorzichtigheid moeten worden omgesprongen. De sterke stijging die zich bijvoorbeeld in 2013 in de functiegroep 'vertegenwoordigers en inkopers' voordoet, is mogelijk een gevolg van het feit dat er 'toevallig' in 2012 fors minder personen uit deze functiegroep hebben deelgenomen aan de EBB dan in 2013. Bij functiegroepen met lage ongewogen aantallen is de kans op zulke grillige, onbetrouwbare sprongen groter.

Tabel 5: gewogen aantal personen per functiegroep binnen de detailhandel non-food, EBB 2012-2019

functiegroep	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
laders, lossers en vakkenvullers	11.340	15.620	15.390	18.270	19.420	17.970	21.450	19.850
verkoopmedewerkers detailhandel	164.880	138.130	129.920	130.140	125.980	122.670	124.530	117.150
kassamedewerkers	10.420	10.670	11.620	9.290	10.470	9.800	9.670	7.650
winkeliers detailhandel	22.770	25.580	27.710	29.100	34.160	33.050	30.250	31.350
teamleiders en managers	33.630	32.690	32.640	29.400	27.470	21.960	20.670	21.520
vertegenwoordigers en inkopers	2.880	13.510	13.030	9.885	10.365	10.745	8.945	11.140
administratief medewerkers	5.055	6.910	6.005	4.555	5.255	5.965	4.125	4.860
meubelmakers, kleermakers en stoffeerders	3.495	3.115	2.900	4.080	3.225	3.050	2.310	2.845
overige functies	56.610	90.630	88.240	88.780	80.550	89.110	86.380	88.840

3.2 Arbeidsmarktprognoses

Om tot prognoses op het niveau van functiegroepen te komen wordt aansluiting gezocht bij de prognose van het arbeidsvolume in fte voor de detailhandel non-food die aan de orde is geweest in hoofdstuk 2. Deze prognose wordt nogmaals weergegeven in tabel 6.

Tabel 6: prognose aantal fte binnen de detailhandel non-food

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
detailhandel non-food	254.340	259.600	261.630	267.760	264.940	264.560	263.770	261.910	260.620

Om tot een prognose van het aantal fte op het niveau van functiegroepen te komen zijn de onderstaande vijf stappen uitgevoerd:

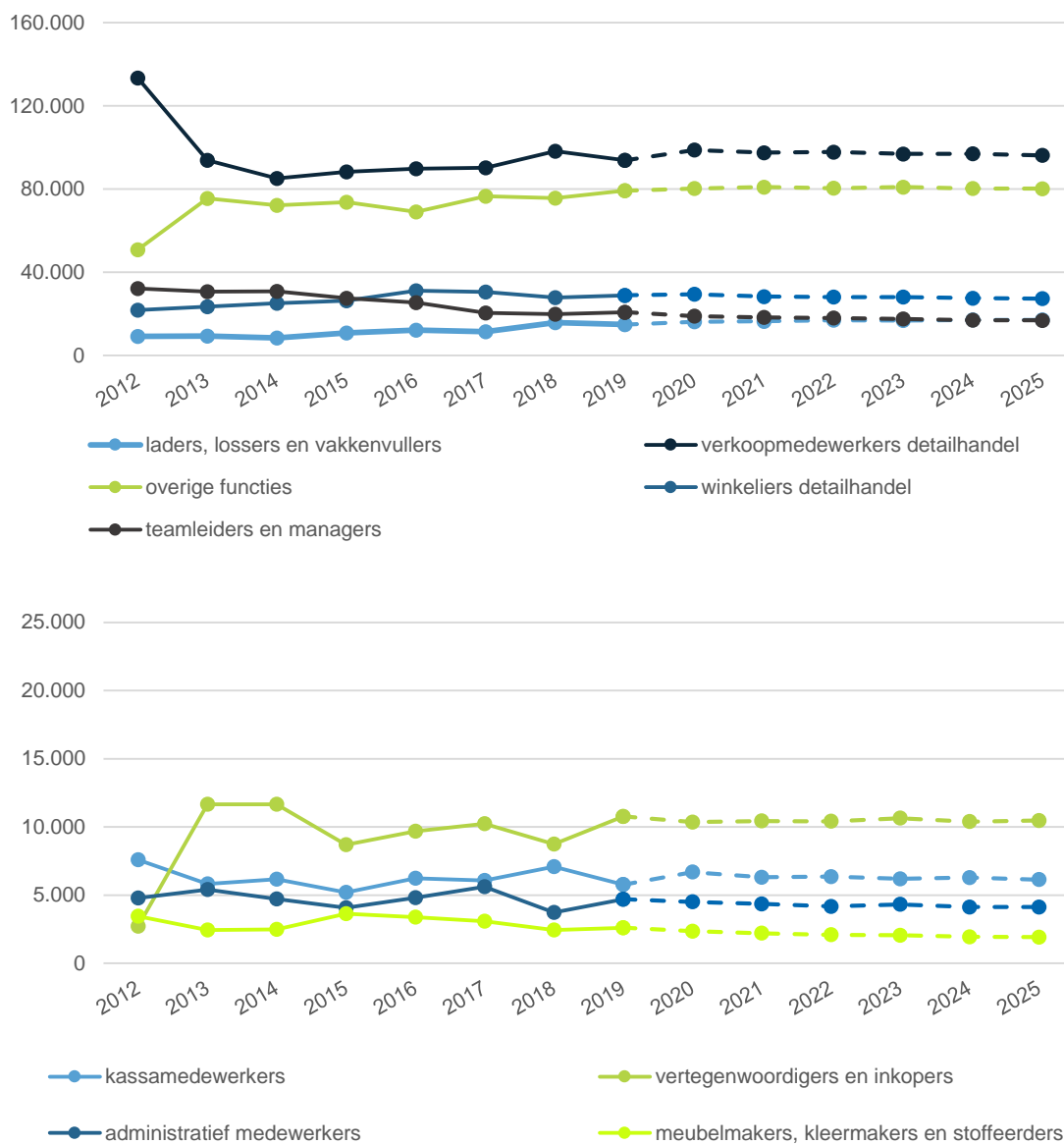
1. Het aantal personen per functiegroep (EBB) is op basis van arbeidsduurklassen omgezet naar een geschat aantal fte per functiegroep (EBB).
2. Het aantal fte per functiegroep (EBB) is geschaald naar het aantal fte binnen de detailhandel non-food.
3. Voor 2012 tot en met 2019 is het aandeel van elke functiegroep binnen de detailhandel non-food afgeleid.
4. Voor 2020 tot en met 2030 is het aandeel van elke functiegroep binnen de detailhandel non-food geraamd op basis van:
 - a. De voortschrijdende trend over de afgelopen vijf jaar (gewicht 50%)
 - b. Het voortschrijdend gemiddelde over de afgelopen twee jaar (gewicht 50%)
5. Voor 2020 tot en met 2030 zijn de geraamde aandelen per functiegroep toegepast op de prognose van het totaal aantal fte in de detailhandel non-food uit tabel 6.

De realisatie en prognose van het aantal fte per functiegroep die uit bovenstaande methode volgen worden weergegeven in tabel 7 en figuur 10. Een verwachte toename van het arbeidsvolume gedurende de periode 2019-2025 is zichtbaar voor onder andere de functiegroepen 'verkoopmedewerkers detailhandel' en 'laders, lossers en vakkenvullers', terwijl het arbeidsvolume voor de functiegroep 'teamleiders en managers' naar verwachting een daling vertoont. Gegeven het zeer grillige verloop van de aandelen per functiegroep in de recente historie (gebaseerd op EBB-data), moeten deze prognoses met terughoudendheid worden bekeken.

Tabel 7: realisatie en prognose van aantal fte per functiegroep binnen de detailhandel non-food

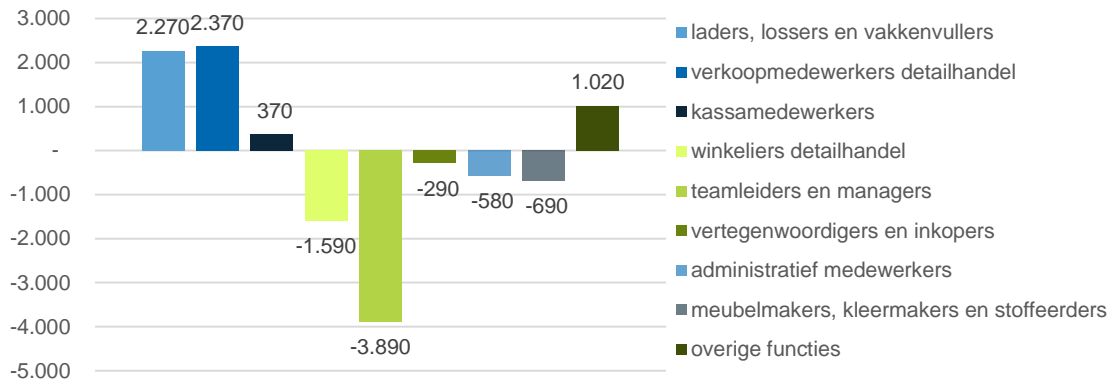
functie	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
laders, lossers en vakkenvullers	11.470	15.860	14.890	16.290	16.470	17.050	16.880	17.180	17.150
verkoopmedewerkers detailhandel	90.210	98.210	93.880	98.780	97.490	97.800	96.950	97.000	96.250
kassamedewerkers	6.070	7.100	5.770	6.690	6.320	6.360	6.190	6.290	6.140
winkeliers detailhandel	30.650	27.880	28.970	29.530	28.340	28.110	28.110	27.610	27.380
teamleiders en managers	20.500	19.890	20.820	18.960	18.330	18.100	17.630	17.050	16.930
vertegenwoordigers en inkopers	10.230	8.740	10.770	10.360	10.440	10.410	10.650	10.390	10.480
administratief medewerkers	5.620	3.730	4.710	4.510	4.360	4.180	4.330	4.130	4.130
meubelmakers, kleermakers en stoffeerders	3.080	2.440	2.610	2.350	2.210	2.100	2.060	1.950	1.920
overige functies	76.520	75.750	79.230	80.290	80.970	80.460	80.970	80.300	80.250
totaal	254.350	259.600	261.650	267.760	264.930	264.570	263.770	261.900	260.630

Figuur 10: realisatie en prognose van aantal fte per functiegroep binnen de detailhandel non-food

Kijkt men naar de verwachte situatie in 2025 ten opzichte van 2019, zoals getoond in figuur 11, dan lijkt voor functiegroep 'verkoopmedewerker detailhandel' de grootste uitbreidingsvraag van 2.370 fte te ontstaan. Voor 'teamleiders en managers' lijkt daarentegen de arbeidsvraag gedurende de komende jaren met 3.890 fte af te nemen.

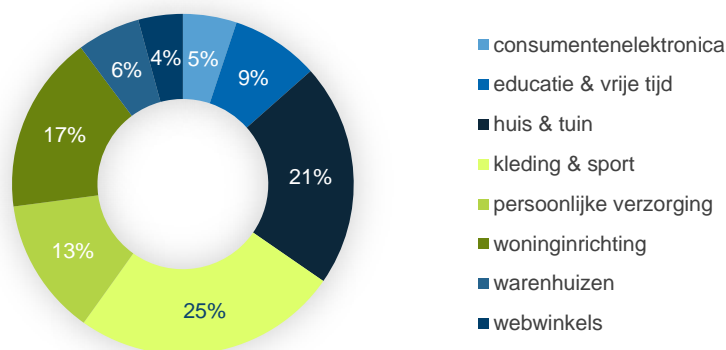
Figuur 11: verwachte uitbreidingsvraag in fte per functiegroep in 2025 ten opzichte van 2019

3.3 Functiegroepen naar brancheclusters

Met behulp van de afgeleide SBI-codes in de EBB kan een indicatie worden gegeven van de verdeling van het arbeidsvolume over de acht brancheclusters binnen de detailhandel non-food. In figuur 12 is te zien dat één op de vier werkenden actief is in de branchecluster kleding & sport. De branchecluster webwinkels heeft het kleinste aandeel werkenden personen, namelijk 4%.

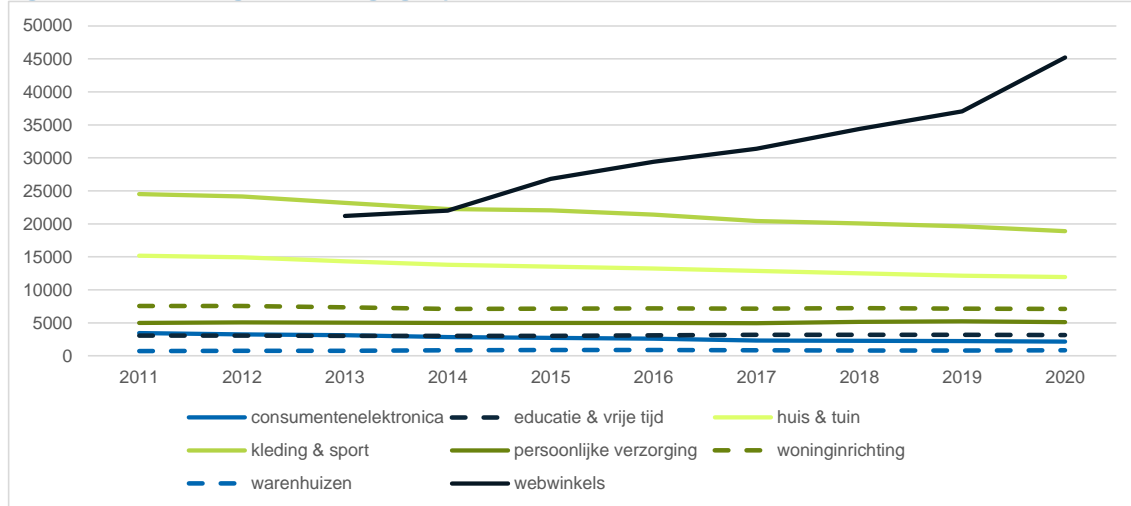
Figuur 12: indicatie verdeling werkenden detailhandel non-food brancheclusters, op basis van EBB 2012-2019

Van jaar op jaar kan het aandeel in het arbeidsvolume uiteraard veranderen. Om een indruk te krijgen van de verandering van arbeidsvolumes naar brancheclusters, is in figuur 13 de ontwikkeling van het aantal vestigingen in Nederland voor elk van de brancheclusters binnen de detailhandel non-food opgenomen. Bij deze data moet de kanttekening worden geplaatst dat het aantal werkenden per vestiging sterk kan verschillen per branchecluster. Zo zijn er bij veel webwinkels slechts enkele werkenden per vestiging actief. Het betreft hier open data die door CBS wordt gepubliceerd op de elektronische databank StatLine. Het aantal vestigingen binnen de branchecluster 'kleding & sport', 'huis & tuin' en 'consumentenelektronica' is gedaald. Het aantal vestigingen in 'consumentenelektronica' daalde het sterkst tot 70% in 2020. Het stijgende marktaandeel voor webwinkels zal hier ongetwijfeld een rol spelen, het aantal vestigingen binnen de branchecluster 'webwinkels' is fors gestegen. Dit is in lijn met de stijging van het aantal fte's in de

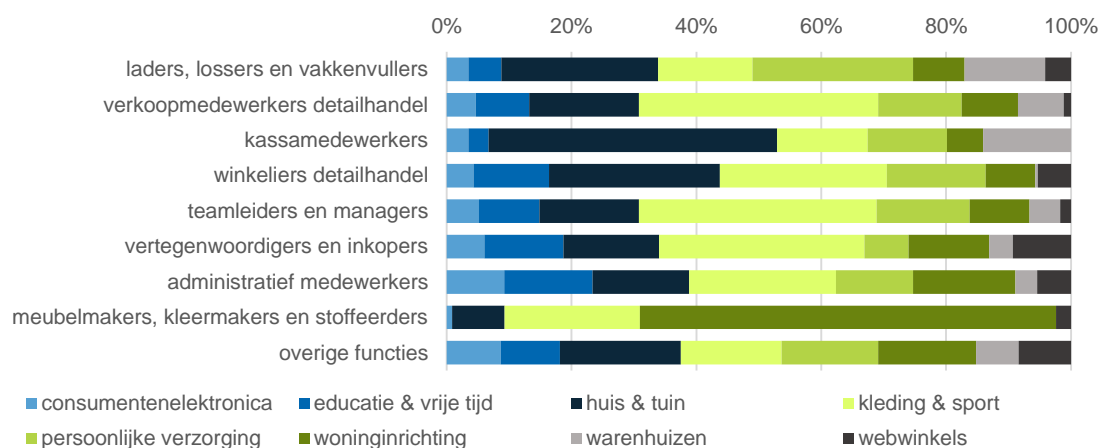
branchecluster webwinkels non-food, genoemd in hoofdstuk 2. Het aantal vestigingen voor de overige brancheclusters is redelijk gelijk gebleven.

Figuur 13: ontwikkeling aantal vestigingen per branchecluster binnen de detailhandel non-food, CBS Statline

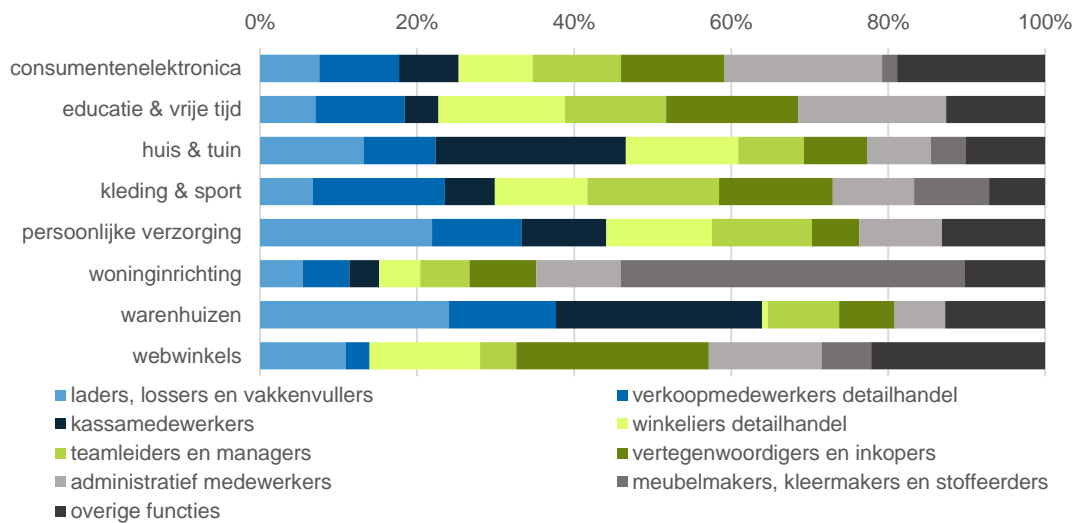
Figuur 14 geeft de verdeling van het arbeidsvolume naar functiegroepen en brancheclusters weer. Over het algemeen zijn de functiegroepen redelijk gelijk verdeeld over de brancheclusters. Werkenden in de functiegroep 'meubelmakers, kleermakers en stoffeerd' zijn voornamelijk werkzaam in de branchecluster 'woninginrichting'.

Figuur 14: functiegroepen naar branchecluster, op basis van EBB 2012-2019

Figuur 15 toont de brancheclusters naar functiegroepen. Het is te zien dat de werkenden uit de verschillende functiegroepen redelijk gespreid zijn over de verschillende brancheclusters. Wel valt op dat het grootste deel van de werkenden binnen de branchecluster 'woninginrichting' actief is in de functiegroep 'meubelmakers, kleermakers en stoffeerd'.

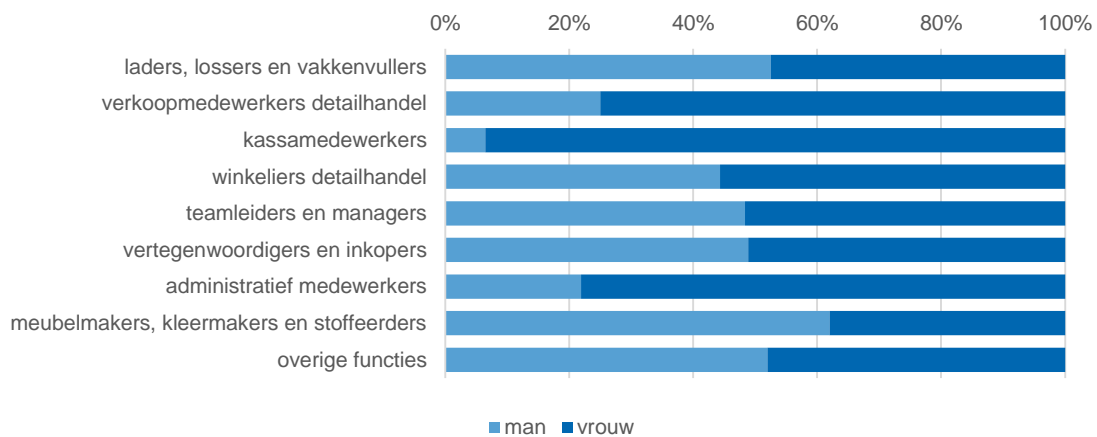
Figuur 15: brancheclusters naar functiegroepen, op basis van EBB 2012-2019

3.4 Functiegroepen naar persoonskenmerken

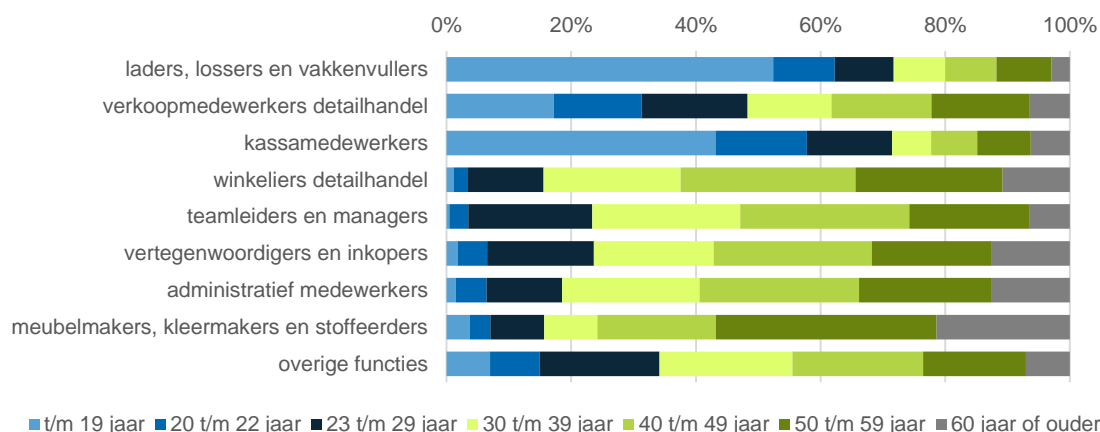
Figuur 16 geeft een weergave van de verdeling naar geslacht per functiegroep. Hoge aandelen vrouwen zijn te vinden in de functiegroepen 'kassamedewerkers' (94%), 'administratief medewerkers' (78%) en 'verkoopmedewerkers' (75%). In de overige functiegroepen is de verdeling naar geslacht redelijk in evenwicht.

Figuur 16: functiegroepen naar geslacht, op basis van EBB 2012-2019

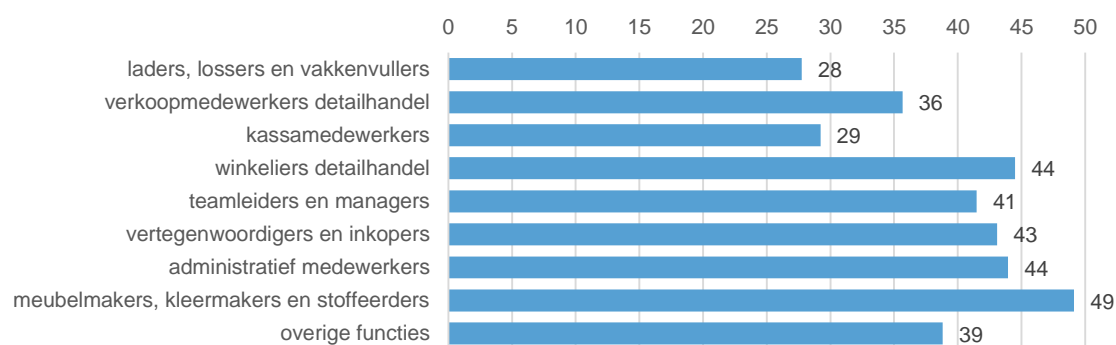
Voor de verschillende functiegroepen kan tevens worden gekeken naar de verdeling over leeftijdsklassen, getoond in figuur 17. Hoge aandelen van 29 jaar en jonger zijn vooral terug te vinden in de functiegroepen 'laders, lossers en vakkenvullers' (71%), 'kassamedewerkers' (71%) en 'verkoopmedewerkers' (48%). De overige functiegroepen vertegenwoordigen juist hoge aandelen van 30-plussers. De functiegroep 'meubelmakers, kleermakers en stoffeerdere' vertegenwoordigt het grootste deel 50-plussers, namelijk 57%.

Figuur 17: functiegroepen naar leeftijdsklasse, op basis van EBB 2012-2019

Bovenstaande bevindingen vertalen zich ook door naar de gemiddelde leeftijd per functiegroep, waarvan op basis van de EBB-data een schatting is gemaakt, zie figuur 18. De functiegroep ‘laders, lossers en vakkenvullers’ heeft met 28 jaar de laagste gemiddelde leeftijd, terwijl personen uit functiegroep ‘meubelmakers, kleermakers en stoffeerdere’ met 49 jaar de hoogste gemiddelde leeftijd hebben.

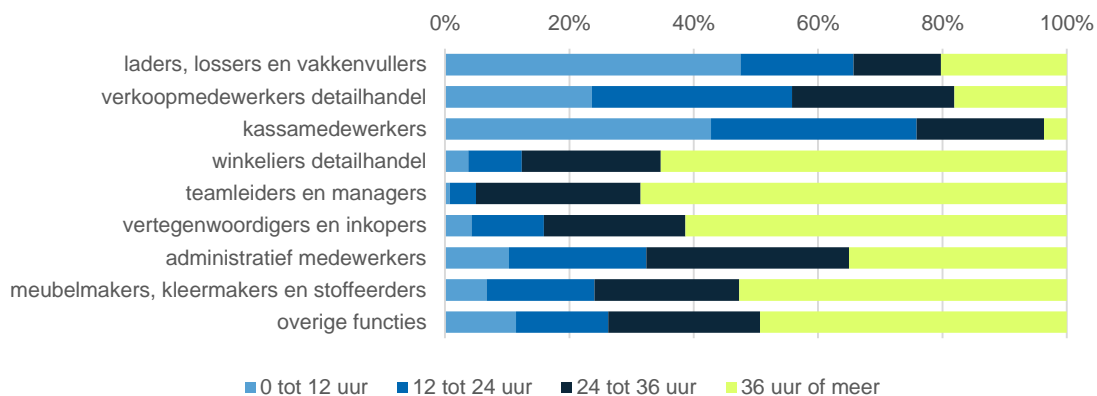
Figuur 18: schatting gemiddelde leeftijd per functiegroep, op basis van EBB 2012-2019

3.5 Functiegroepen naar baankenmerken

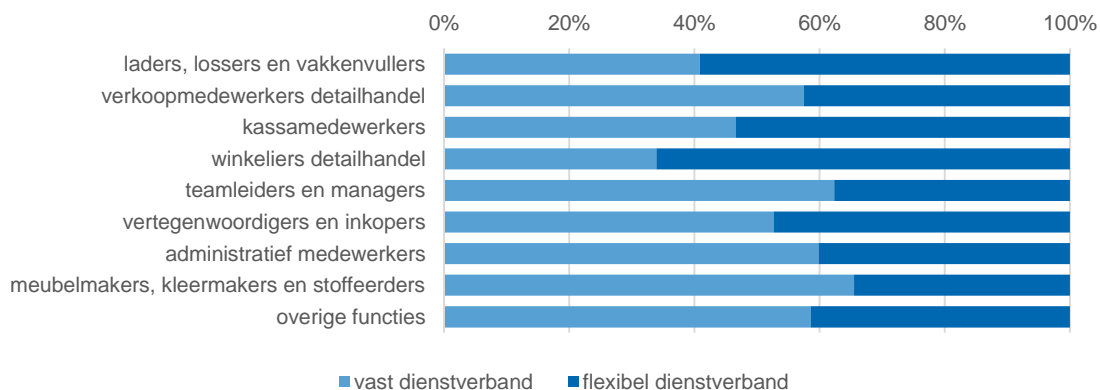
De functiegroepen naar deeltijdfactor zijn weergegeven in figuur 19. Werkenden in de functiegroep ‘teamleiders en managers’ hebben het grootste aandeel banen van 36 uur of meer (69%). De functiegroep met het laagste aandeel banen van 36 uur of meer is 'kassamedewerkers' (4%). Dit kan verklaard worden doordat functies binnen deze functiegroep veelal als bijbaan uitgeoefend.

Figuur 19: functiegroepen naar deeltijdfactor, op basis van EBB 2012-2019

Figuur 20 toont de verdeling over vaste en flexibele aanstellingen. Voor de verdeling van werkenden over vaste en flexibele dienstverbanden is dezelfde definitie gehanteerd als in paragraaf 2.3. Voor de meeste functiegroepen ligt het aandeel werkenden met een vaste aanstelling tussen de 40% en 65%. De functiegroepen 'laders, lossers en vakkenvullers' en 'winkeliers' hebben het grootste aandeel werkenden met een flexibele aanstelling, namelijk 59% en 66% respectievelijk.

Figuur 20: functiegroepen naar contracttype, op basis van EBB 2012-2019

Bijlage

Figuur 21: samenvoeging van SBI-categorieën in de detailhandel naar dertien brancheclusters en drie subsectoren

subsector	branche	SBI 2008	beschrijving
detailhandel food	levensmiddelenzaken	47110	supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assortiment voedings- en genotmiddelen
		47292	winkels in natuurvoeding en reformartikelen
		47293	winkels in buitenlandse voedingsmiddelen
		47300	benzinstations
		47241	winkels in brood en banket
detailhandel food	foodspeciaalzaken	10710	vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk
		47210	winkels in aardappelen, groenten en fruit
		47221	winkels in vlees en vleeswaren
		47222	winkels in wild en gevogelte
		47250	winkels in dranken
		47230	winkels in vis
		47242	winkels in chocolade en suikerwerk
		47291	winkels in kaas
		47292	winkels in natuurvoeding en reformartikelen
		47293	winkels in buitenlandse voedingsmiddelen
		47299	gespecialiseerde winkels in overige voedings- en genotmiddelen n.e.g.
detailhandel non-food	consumentenelektronica	47410	winkels in computers, randapparatuur en software
		47420	winkels in telecommunicatieapparatuur
		47431	winkels in audio- en videoapparatuur
		47432	winkels in een algemeen assortiment van wit- en bruingoed
		47541	winkels in witgoed
		47542	winkels in naai- en breimachines
		47543	winkels in overige elektrische huishoudelijke apparatuur
		47544	winkels in onderdelen voor elektrische huishoudelijke apparatuur
		47781	winkels in fotografische artikelen
detailhandel non-food	educatie & vrije tijd	47260	winkels in tabaksproducten
		47610	winkels in boeken
		47620	winkels in kranten, tijdschriften en kantoorbehoeften
		47630	winkels in audio- en video-opnamen
		77220	videotheken
		47763	winkels in dieren, dierbenodigdheden en hengelsportartikelen
		47594	winkels in muziekinstrumenten
		47641	winkels in fietsen en bromfietsen
detailhandel non-food	huis & tuin	47650	winkels in speelgoed
		47761	winkels in bloemen en planten, zaden en tuinbenodigdheden
		47763	winkels in dieren, dierbenodigdheden en hengelsportartikelen
		47521	winkels in ijzerwaren en gereedschappen
		47522	winkels in verf, verfwaren en behang
		47523	winkels in houten bouw- en tuinmaterialen
		47528	bouwmarkten en andere winkels in bouwmaterialen algemeen assortiment
		47595	winkels in glas-, porselein- en aardewerk
		47596	winkels gespecialiseerd in overige huishoudelijke artikelen n.e.g.
		47597	winkels in huishoudelijke artikelen algemeen assortiment
		47783	winkels in schilderijen, lijsten, prenten, kunstvoorwerpen en religieuze artikelen
47791	winkels in antiek		
47512	winkels in huishoudtextiel		
47513	winkels in breiwerk, handwerken en meubelen		
47542	winkels in naai- en breimachines		
47762	tuincentra		

subsector	branche	SBI 2008	beschrijving
detailhandel non-food	kleding & sport	47511	w inkels in kledingsstoffen
		47512	w inkels in huishoudtextiel
		47513	w inkels in breiwool, handwerken en meubelen
		47711	w inkels in herenkleding
		47712	w inkels in dameskleding
		47713	w inkels in bovenkleding en mode-artikelen (algemeen assortiment)
		47714	w inkels in baby- en kinderkleding
		47715	w inkels in babyartikelen algemeen assortiment
		47716	w inkels in onderkleding, foundations e.d.
		47717	w inkels in mode-artikelen
		47718	textielsupermarkten
		47721	w inkels in schoenen
		47722	w inkels in lederwaren en reisartikelen
		47642	w inkels in watersportartikelen
47643	w inkels in sportartikelen (geen watersport)		
47644	w inkels in kampeerartikelen (geen caravans)		
detailhandel non-food	persoonlijke verzorging	47730	apotheken
		47741	w inkels in drogisterij-artikelen
		47770	w inkels in juweliersartikelen en uurwerken
		47782	w inkels in optische artikelen
		47750	w inkels in parfums en cosmetica
detailhandel non-food	woninginrichting	47524	w inkels in tegels
		47525	w inkels in keukens
		47526	w inkels in parket-, laminaat- en kurkvloeren
		47527	w inkels gespecialiseerd in overige doe-het-zelf artikelen
		47530	w inkels in vloerbedekking en gordijnen
		47591	w inkels in meubels
		47592	w inkels in verlichtingsartikelen
		47593	w inkels in artikelen voor woninginrichting algemeen assortiment
		47596	w inkels gespecialiseerd in overige huishoudelijke artikelen n.e.g.
		47715	w inkels in babyartikelen algemeen assortiment
detailhandel non-food	warenhuizen	47191	warenhuizen
detailhandel overig	ambulante handel	47811	markthandel in aardappelen, groenten en fruit
		47819	markthandel in overige voedings- en genotmiddelen
		47820	markthandel in textiel, kleding en schoenen
		47891	markthandel in bloemen, planten, zaden en tuinbenodigdheden
		47892	markthandel in tweedehands goederen
		47899	markthandel in overige goederen
		47991	colportage
		47992	straathandel
		47999	detailhandel via overige distributievormen
		47911	detailhandel via internet in voedingsmiddelen en drogisterijwaren
detailhandel non-food	w ebw inkels	47912	detailhandel via internet in consumentenelektronica
		47913	detailhandel via internet in boeken, tijdschriften, cd's, dvd's
		47914	detailhandel via internet in kleding en mode-artikelen
		47915	detailhandel via internet in huis- en tuinartikelen
		47916	detailhandel via internet in vrijetijdsartikelen
		47918	detailhandel via internet in overige non-food
		47919	detailhandel via internet in een algemeen assortiment non-food
		47192	w inkels met een algemeen assortiment non-food (geen warenhuizen)
detailhandel overig	overige detailhandel	47594	w inkels in muziekinstrumenten
		47742	w inkels in medische en orthopedische artikelen
		47783	w inkels in schilderijen, lijsten, prenten, kunstvoorwerpen en religieuze artikelen
		47789	w inkels gespecialiseerd in overige artikelen n.e.g.
		47791	w inkels in antiek
		47792	w inkels in tweedehands kleding
		47793	w inkels in tweedehands goederen (geen kleding)
		47999	detailhandel via overige distributievormen

Figuur 22: samenvoeging van functiesⁱ naar functiegroepenⁱⁱ binnen de detailhandel non-food, EBB 2012-2019

subsector	functiegroep	functiecode (BRC)	functiecode (ISCO)	functie	aandeel functie in subsector
detailhandel non-food	verkoopmedewerkers detailhandel	0332		verkoopmedewerkers detailhandel	43,4%
detailhandel non-food	winkeliers detailhandel		5221	winkeliers detailhandel	10,4%
detailhandel non-food	teamleiders en managers		1420 & 5222	teamleiders en managers	7,5%
detailhandel non-food	laders, lossers en vakkenvullers	1221		laders, lossers en vakkenvullers	5,2%
detailhandel non-food	kassamedewerkers	0333		kassamedewerkers	3,2%
detailhandel non-food	vertegenwoordigers en inkopers	0321		vertegenwoordigers en inkopers	2,7%
detailhandel non-food	administratief medewerkers	0431		administratief medewerkers	1,9%
detailhandel non-food	overige functies	1035		medisch vakspecialisten	1,7%
detailhandel non-food	overige functies	0433		receptionisten en telefonisten	1,5%
detailhandel non-food	overige functies	0435		transportplanners en logistiek medewerkers	1,4%
detailhandel non-food	overige functies	0744		machinemonteurs	1,3%
detailhandel non-food	overige functies	0754		meubelmakers, kleermakers en stoffeerders	1,2%
detailhandel non-food	overige functies	0334		callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	1,1%
detailhandel non-food	overige functies	0753		productcontroleurs	0,9%
detailhandel non-food	overige functies	1113		kelners en barpersoneel	0,9%
detailhandel non-food	overige functies	0311		adviseurs marketing, public relations en sales	0,9%
detailhandel non-food	overige functies	0222		fotografen en interieurontwerpers	0,8%
detailhandel non-food	overige functies	0511		algemeen directeuren	0,6%
detailhandel non-food	overige functies	0434		boekhoudkundig medewerkers	0,6%
detailhandel non-food	overige functies	0421		boekhouders	0,6%
detailhandel non-food	overige functies	1121		schoonmakers	0,6%
detailhandel non-food	overige functies	1114		kappers en schoonheidsspecialisten	0,6%
detailhandel non-food	overige functies	1311		overig	0,5%
detailhandel non-food	overige functies	0811		softw are- en applicatieontwikkelaars	0,5%
detailhandel non-food	overige functies	0755		medewerkers drukkerij en kunstnijverheid	0,5%
detailhandel non-food	overige functies	0522		managers verkoop en marketing	0,5%

ⁱ Functies zijn omwille van de leesbaarheid slechts in de tabel opgenomen als ze een aandeel van tenminste 0,5% vormen van de betreffende subsector. Zodoende staan 86 functies binnen functiegroep 'overig' niet in de tabel. In de analyses maken deze functies wél deel uit van functiegroep 'overig'.

ⁱⁱ De functiegroepen die in deze rapportage voorkomen volgen uit een selectie uit de Enquête Beroepsbevolking op basis van de BRC-functiecode. Om de werkenden in de functiegroep teamleiders te kunnen combineren met managers is voor winkeliers, teamleiders en managers een selectie gemaakt op basis de ISCO-functiecode.